

SPĚKTRUM 4

STU

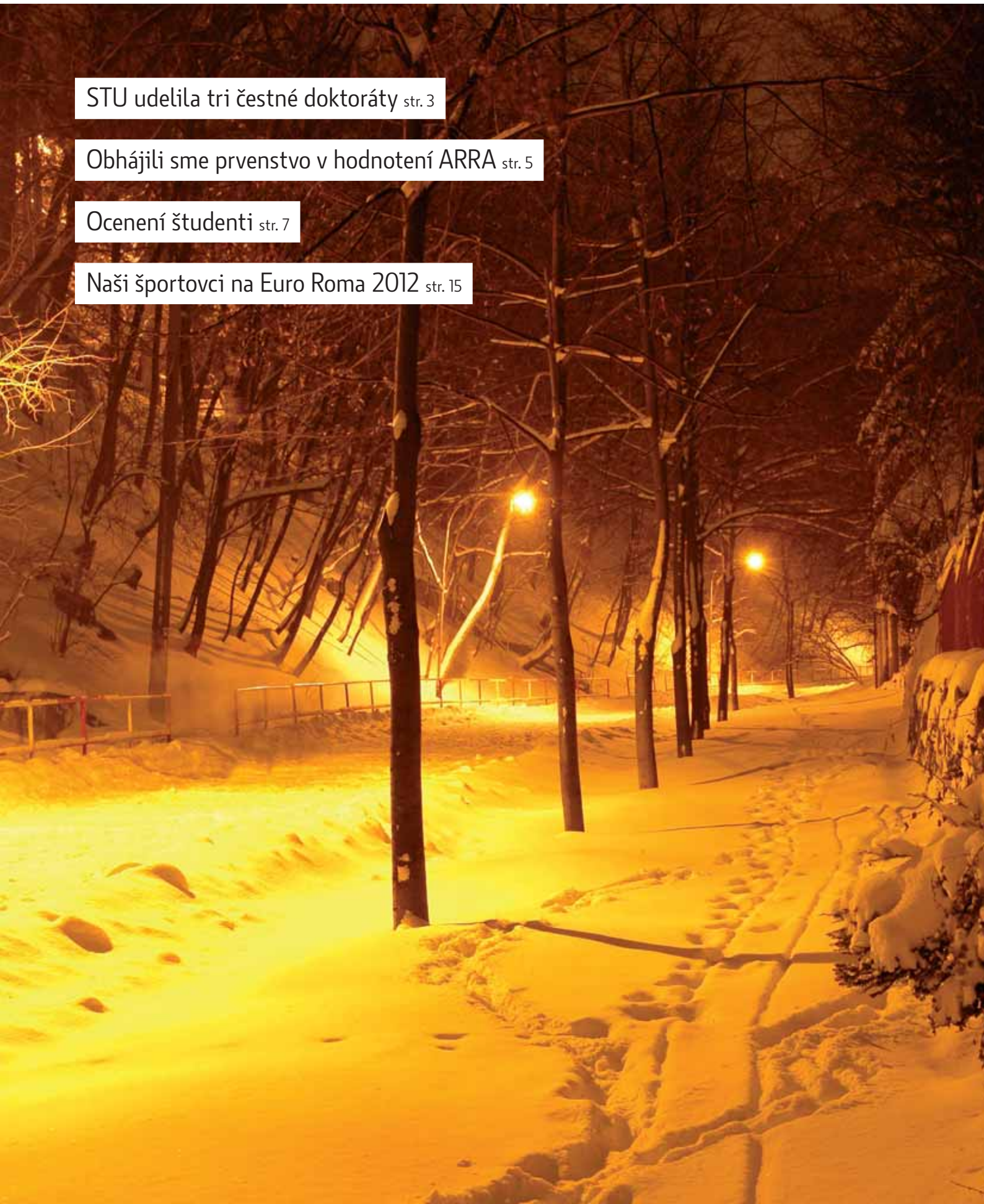
PERIODIKUM STU V BRATISLAVE – AKADEMICKÝ ROK 2012/2013 DECEMBER – ROČNÍK XIX. / 51./

STU udelila tri čestné doktoráty str. 3

Obhájili sme prvenstvo v hodnotení ARRA str. 5

Ocenení študenti str. 7

Naši športovci na Euro Roma 2012 str. 15

Vianoce. Neopakovateľné a ťažko definovateľné čaro a jedinečnosť. Ľudia, škoda, že len na chvíľu, strasú zo seba nepeknoti, duševne sa túlia k sebe, graduje spolupatričnosť a pocit vzájomnosti. Za slávnostne prestretý stôl zasadne rodina. Zvyčajne nechýba jeden prázdny tanier pre tých, ktorí už nie sú medzi nami a preveľmi nám chýbajú, alebo pre tých, ktorí to veľmi potrebujú.

Otvárajú sa srdcia štedrosti a pomoci. Prajme si, nech vytryskne gejzír radosti, šťastia, ale aj pokory. Tešíme sa na podmaňujúce tóny neopakovateľnej hymny Vianoc, slávnej koledy Stille Nacht. Aj keď kostol svätého Mikuláša v Oberndorfe, v ktorom táto vari najcitlivejšia skladba učiteľa Franza X. Grubera a farára Jozefa Mohra v roku 1818 zaznela, nevydržal jednu z povodní rieky Salzbach, pieseň ostala ako trvalá oslava neprekonateľného ľudského génia a atmosféry, ducha Vianoc.

Pred rokmi som ju na Vianoce počul v preplnenom drevenom artikulórnem chráme v dnes už zatopenej Paludzi. Tento neopakovateľný zážitok mi zostal v hudobnej a citovej pamäti. Majestátna prírodnej sily zobral kostol, ale duchovná sila pretrváva.

Na Vianoce sa obdarujeme. Darujme si ten najkrajší dar, návrat k opravdivým hodnotám. To je svetielko nádeje, to je azimut betlehemskej hviezdy. Prajme si, aby morálne presah Vianoc bol našim každodenným sprievodcom. Dobrota žiada veľké srdcia. A najmä, aby chlopne boli otvorené správnym smerom.

Nový rok je výzvou na predsavzatia. Neveľmi verím v túto časovú synchronizáciu. Slovensko a celú kresťanskú Európu však čaká rok nezvyčajný, jedinečný. Pripomenieme si príchod solúnskych bratov, Konštantína a Metoda, medzi našich predkov žijúcich na území Veľkej Moravy. Bola to misia posilnenia kresťanstva, vzdelanosti, kultúrnosti, jednoty. Doniesli nám komunikačný prameň vzdelávania – jazyk. Do bohoslužieb zaviedli nový jazyk, z ktorého sa pretransformoval ten náš, ktorý používame. To je mimoriadny fenomén. Starosloviencina sa stala liturgickým jazykom.

Konštantín (Cyril) už na začiatku svojho pôsobenia na vysokej škole v Carigrade zdôraznil „pre mňa nad učenie niet nič väčšieho...“ Aj tu vidíme odkaz nezastupiteľného poslanca učiteľa, ako sprostredkovateľa vzdelávania. Platí to nadčasovo, aj keď v súčasnosti sa snažíme o vzdelanostnú spoločnosť či sofistikovanú ekonomiku. Ich hodnotový odkaz je trvalý.

MILAN PETRÁŠ

PRESEDA REDAKČNEJ RADY

SPEKTRUM 4

Vydáva Slovenská technická univerzita v Bratislave,
Vazovova 5, 812 43 Bratislava,
mobil: 0917 669 584, fax: 02/57294 333, e-mail: spektrum@stuba.sk

Obsah

ĽUDIA, TÉMY, UDALOSTI	3 - 4
Slávnostné zasadnutie Vedeckej rady STU	
Alternatívne zdroje energie	
ZAÚJALO NÁS	5
Naše skúsenosti v oblasti vzdelávania	
Promócie doktorandov	
OČAMI ŠTUDENTOV	6
Pre koho pracuje architekt?	
KALEIDOSKOP	7
Študenti roka 2012	
STAVEBNÁ FAKULTA	8
Aquarina award pre slovenského odborníka	
Otvorenie centra technického vzdelávania	
STROJNÍCKA FAKULTA	9
Zaujímavá kooperácia s Rumunskom	
Konferencia Cerrec 2012	
FAKULTA ELEKTROTECHNIKY A INFORMATIKY	10
7 mostov – 17. november 2012	
FAKULTA CHEMICKEJ A POTRAVINÁRSKEJ TECHNOLOGIE	11
Študentská vedecká konferencia na FCHPT	
Životné jubileum prof. Evy Matisovej	
FAKULTA ARCHITEKTÚRY	12
Kniha Nekropolná architektúra	
Prednáška Marca Casagrande	
MATERIÁLOVOTECHNOLOGICKÁ FAKULTA SO SÍDLOM V TRNAVE	13
Jubileum dekana O. Moravčíka	
FAKULTA INFORMATIKY A INFORMAČNÝCH TECHNOLOGIÍ	14
ACM SPY 2012	
GRIFO 2012	
ŠPORT	15
EURO ROMA 2012	

SPEKTRUM STU

Technik – revue slovenských technikov, 9 ročníkov – 1940-1949;
Technika – závodný časopis SVŠT, 9 ročníkov – 1958-1967;
Technika – revue SVŠT, 2 ročníky – 1968-1970;
Technika – spravodajca SVŠT, 8 ročníkov – 1982-1990;
Informácie STU, 5 ročníkov – 1990-1994

Výkonná redaktorka: Iva Šajbidorová

Grafická koncepcia: Matúš Lelovský, Juraj Blaško

Grafická úprava: Ivan Páleník

Redakčná rada: Irena Dorotjaková, Martin Foltin, Miroslav Hutňan, Valéria Kocianová, Marian Králik, Zuzana Marušincová, Ivan Páleník, Marián Peciar, Milan Petráš (predseda), Tatiana Sikorová, Daniela Špirková, Peter Telek, Eva Troščáková.

Tlač: Vydavateľstvo STU, Bratislava.

Registrácia: EV 3646/09. ISSN 1336-2593.

Za obsah dodaného príspevku zodpovedá jeho autor. Redakcia nemusí súhlasiť so všetkými publikovanými názormi. Nepredajné.

Foto na titulnej strane: Zimná nálada. Autor: Alexander Trizuljak

Slávnostné zasadnutie Vedeckej rady STU

Vedecká rada Slovenskej technickej univerzity na svojom slávnostnom zasadnutí 5. 11. 2012 udelila čestný titul doctor honoris causa uznávaným osobnostiam: Lotharovi Dunschovi a Petrovi Löscherovi. Na akademickú slávnosť, ktorá sa konala v Aule Dionýza Ilkoviča, prijal pozvanie aj veľvyslanec SRN a Rakúska. Podujatia sa v hojnom počte zúčastnili aj pracovníci firmy Siemens.

Po tom, ako doktorandi zložili slávnostný sľub, prevzali si z rúk rektora Roberta Redhammera diplom, ktorý potvrdil udelenie čestného titulu doctor honoris causa. Slávnostné zasadnutie ukončil svojim vystúpením Komorný orchester VUS Technik.

Prof. Dr. Lothar Dunsch

Prof. Lothar Dunsch pôsobí na Technickej univerzite v Drážďanoch a je uznávanou vedeckou osobnosťou v oblasti elektrochémie a spektroelektrochémie organických zlúčenín. Svedčí o tom vyše 400 vedeckých publikácií a viac ako 4 600 citácií registrovaných v databáze SCI. Prof. Dunsch je autorom 13 knižných publikácií a 14 patentov. Za výsledky svojej vedeckej práce získal viacero ocenení. Od roku 1990 intenzívne spolupracuje s Fakultou chemickej a potravinárskej technológie, čo sa odzrkadlilo vo viacerých spoločných výskumných projektoch. Podľa slov prof. Dunscha „vedecká práca žije najmä vďaka spolupráci a jej medzinárodný atribút jej dáva silný impulz na ďalšie napredovanie“.

Dr. Peter Löscher

Peter Löscher študoval ekonómiu vo Viedni a v Hongkongu. Na Viedenskej univerzite získal titul MBA v oblasti ekonómie a obchodu. Odbor rozšírené riadenie ukončil na Harvard Business School v USA. Od roku 2006 viedol divíziu Global Human Health v spoločnosti Merck & Co. Od roku 2007 je prezidentom a generálnym riaditeľom spoločnosti Siemens AG so sídlom v Mníchove. Spoločnosť Siemens dlhodobo spolupracuje so Strojníckou fakultou. Vďaka tejto spolupráci bolo na fakulte vybudovaných niekoľko odborných laboratórií s najmodernejšími technológiami. „Prijať tento titul je pre mňa veľkou ctou a som za Slovenskej technickej univerzite veľmi vďačný. Nie je to ocenenie len pre mňa osobne, ale najmä pre celý Siemens, za našu oddanosť moderným technológiám. Teším sa na ďalšie roky vzájomnej spolupráce,“ povedal P. Löscher v ďakovnom prejave.

Druhá časť slávnostnej vedeckej rady sa uskutočnila 10. 12. 2012 na Materiálovotechnologickej fakulte STU so sídlom v Trnave, kde rektor Robert Redhammer udelil čestný titul doctor honoris causa Norge Isaias Coello Machadovi.

Prof. Norge Isaias Coello Machado

Prof. Machado vyštudoval Strojnícku fakultu na kubánskej univerzite a v doktorandskom štúdiu pokračoval na Strojníckej fakulte univerzity v Magdeburgu v SRN. Od roku 1989 pôsobí ako profesor na svojej materskej univerzite v Las Villas. V poslednom desaťročí intenzívne spolupracuje s Materiálovotechnologickou fakultou a Technickou univerzitou v Košiciach. V spolupráci s európskymi partnermi vydal 4 knižné publikácie. Jeho vedecká práca je zameraná na oblasť meracej techniky vo výrobných procesoch a na manažment kvality technologických procesov.

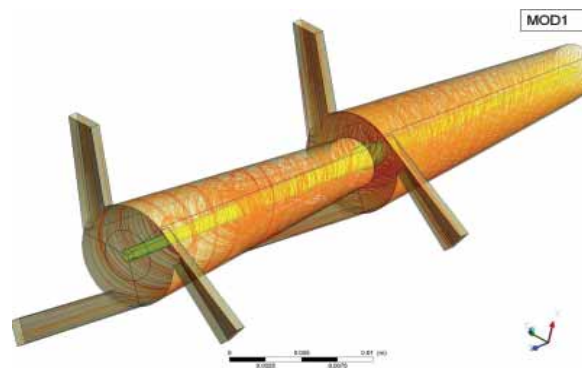
Alternatívne zdroje energie

Výskumný tím zložený z pracovníkov Sjf a FEI STU v rámci projektu Aplikovaný výskum technológie plazmotermických procesov - ITMS 26240220070 rieši využitie nízkoteplotnej plazmy na rozrušovanie horniny pri extrémne hlbokých vrtoch zemskej kôry.

Rastúca spotreba energie si vynútila hľadať ďalšie alternatívy k súčasným zdrojom. Zároveň sa vyžaduje, aby spĺňali celý rad často protichodných požiadaviek, ako sú: dostupnosť, cena, čistota z pohľadu vplyvu na životné prostredie, použiteľnosť na už existujúce technológie, obnoviteľnosť, bezpečnosť a pod. V porovnaní s tradičnými zdrojmi, ako sú tuhé fosilné palivá, jadro a zemný plyn sa objavili a začali presadzovať aj nové – „čisté“ zdroje, ako sú vodná, veterná a slnečná energia, biomasa a iné. Táto oblasť v energetike patrí medzi najrýchlejšie sa rozvíjajúce a prebieha v nej intenzívny výskum. V našej krajine sú obnoviteľné zdroje (až na vodnú energiu) z hľadiska celkového využitého výkonu iba okrajovými zdrojmi. Toto sa v budúcnosti pravdepodobne zmení a podiel energie z obnoviteľných zdrojov sa zväčší. Usudzujeme tak z vývoja, ktorý prebieha v priemyselne rozvinutejších krajinách sveta.

Jednou z alternatívnych možností získavania energie je teplo, ktoré pochádza z vnútra našej planéty – z jej jadra. V súčasnosti túto tzv. geotermálnu energiu radíme medzi obnoviteľné zdroje. Prevláda teória, že hlavnou príčinou vzniku tepla v jadre Zeme je rozpad rádioaktívnych izotopov niektorých prvkov. Zatiaľ sa geotermálna energia využíva na tých miestach, kde nie sú problémy s jej dostupnosťou. To znamená na miestach, kde v dôsledku zlomov v zemskej kôre vyvierajú horúca voda, ktorá sa môže použiť v závislosti od teploty na vykurovanie, resp. na výrobu elektrickej energie. Hlavnou prekážkou všeobecného využitia je jej „vzdialenosť“ od povrchu zeme – rádovo v kilometroch. Inak má geotermálna energia všetky kladné atribúty – je „čistá“, bezpečná a všeobecne je prijateľná aj pre verejnosť. Na to, aby sa stala cenovo dostupnou, je potrebné vyvinúť efektívne a lacné metódy hĺbenia vrtoch do rádovo niekoľkých kilometrov pod povrch Zeme. Na vývoji vrtacieho zariadenia, ktoré umožňuje takéto vrty, sa podieľa aj výskumný tím zložený z pracovníkov Sjf a FEI pod vedením prof. Ing. M. Varcholu, PhD., a doc. Ing. M. Žišku, PhD. Princíp, ktorý toto zariadenie využíva, je nízkoteplotná plazma (teploty rádovo 10 tisíc K), ktorá natavuje horninu. Tavenina potom pod účinkom vstrekovanej vody prudko ochladne a vzniknutý teplotný šok ju naláme na hrudky, ktoré sa vyplavia z vrtu nahor. Úlohou tímu STU je vývoj samotného jadra vrtacej hlavice – teda plazmatrónu. Vzhľadom na to, že úloha je veľmi komplexná a dotýka sa viacerých odborov, jej riešenie je multidisciplinárne a zahŕňa oblasti plazmovej fyziky, tepelnej energetiky, prúdenia kvapalín a plynov v extrémnych tlakových a teplotných podmienkach.

Projekt má tri hlavné aktivity: aplikovaný výskum elektroplazmatického systému dezintegrácie materiálov plazmotermickými procesmi; aplikovaný výskum a implementácia materiálov pre plazmochemické procesy plazmatrónu; termodynamika, hydrodynamika systému, pôsobenie plazmy na horniny.

Prúdnic v plazmatróne s dvojitou komorou.

Ciele projektu:

- Ideový návrh, konštrukčné spracovanie modelu a simulácia funkcie zariadenia tak, aby bolo možné analyzovať a optimalizovať intenzitu plazmových, termodynamických a hydraulických javov pri procese interakcie prúdu plazmy na horniny.
- CFD simuláciou hľadať vhodné teplotné rozloženie a prúdenie v plazmatróne i mimo neho s cieľom maximalizovať dezintegračný proces s využitím vírivých účinkov plazmy.
- CFD simuláciou optimalizovať konštrukčné riešenie s cieľom nájsť takú geometriu zariadenia, ktorá zaručuje najväčšiu účinnosť plazmovej dezintegrácie s možnosťou vysokej účinnosti.

Po viac ako roku riešenia výskumný tím dosiahol čiastkové výsledky, ktoré sa dajú použiť v návrhu vnútorných priestorov plazmatrónu. Plazmotvorný plyn je vodná para, ktorá sa privádza pozdĺž katódy a následne prúdi cez dýzu do okolitého prostredia. Na stabilizáciu trojfázového prúdenia (kvapalná voda, vodná para a plazma) sa využíva tzv. vortexové prúdenie po špirále. Za tým účelom sa voda axiálne vstrekuje pod vysokým tlakom do komory. Medzi katódou a anódou sa udržiava elektrický oblúk, ktorý spôsobuje ionizovanie plazmotvorného plynu, t. j. vznik plazmy. Tento proces sprevádza výrazný nárast teploty ionizovaného plynu (plazmy). Z tohto dôvodu sa steny plazmatrónovy vložky chladia, a tým sa chránia pred poškodením prostredníctvom chladiacej vody. Veľmi náročné boli CFD výpočty prúdenia, kde hlavným problémom bolo získať hodnoverné experimentálne dáta, na porovnanie s výpočtami. Do spolupráce bol preto prizvaný aj tím z Ústavu fyziky plazmatu AV ČR. Parametre výpočtu sme stanovili na základe experimentálne získaných dát z ich vodno-argónového plazmatrónu. Ústav fyziky plazmatu poskytol aj veľmi dôležité vstupné údaje – najmä fyzikálne vlastnosti vodnej plazmy v extrémnych podmienkach teploty a tlaku.

Táto publikácia vznikla vďaka podpore v rámci operačného programu Výskum a vývoj pre projekt: „Aplikovaný výskum technológie plazmotermických procesov“, kód ITMS 26240220070, spolufinancovaného zo zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

BRANISLAV KNÍŽAT, RÓBERT OLŠIAK, PETER HLBOČAN

Podporujeme výskumné aktivity na Slovensku/
Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Naše skúsenosti vo vzdelávaní

V Aule D. Ilkoviča sa 12. 11. 2012 uskutočnil seminár venovaný vzdelávaniu na STU pod názvom Vzdelávanie na STU – výnimočnosti – špecifiká – osvedčené postupy.

Jeho zámerom bolo podporiť vzájomnú informovanosť a dialóg medzi fakultami STU a umožniť tak na vnútrouniverzitnej úrovni výmenu pozitívnych skúseností z oblasti vzdelávania na STU.

Fakulty, resp. ústav STU, mali príležitosť prezentovať svoje špecifiká vo vzdelávaní – v čom sú výnimoční, uviesť pozitívne príklady z organizácie vzdelávania, prístupov k študentom a pod. Svoj priestor na prezentáciu dostali aj študenti STU. Na seminári odzneli tieto pozitívne skúsenosti:

Hodnotenie pedagogického procesu študentmi (SvF STU, doc. Makýš)

Aké sú skutočné vedomosti absolventov stredných škôl z matematiky? Čo s tým? (SjF STU, RNDr. Záhonová)

Princíp sledovania kvality vzdelávania architektov v rámci EAAE (FA STU, doc. Vitková)
Pedagogické konferencie a týždeň doktorandov na MTF STU (MTF STU, doc. Schreiber)
Podpora študentom zo strany študentov (študenti STU, Ing. Pištek)

Úroveň stredoškolskej výučby a jej vplyv na kvalitu študentov FEI STU (FEI STU, prof. Ballo)

E-learning na FCHPT STU v Bratislave (FCHPT STU, doc. Bakošová)

Informácia o novom 4-ročnom bakalárskom študijnom programe (FIIT STU, doc. Chudá)

Joint degrees v doktorandskom štúdiu a celoživotnom vzdelávaní (ÚM STU, doc. Špirková)

Podujatie sa uskutočnilo ako súčasť osláv 75. výročia založenia STU a 250. výročia vzniku Banskej akadémie v Banskej Štiavnici.

FRANTIŠEK HORŇÁK

Promócie doktorandov

Ing. Michal Krajčík, PhD., pri preberaní diplomu.

V dňoch 5. a 6. decembra 2012 sa konali promócie absolventov doktorandského štúdia fakúlt/ústavu STU v Aule Dionýza Ilkoviča na Mýtnej ulici v Bratislave.

Ako prejav osobitného uznania za vynikajúce študijné výsledky sa rektor STU Robert Redhammer rozhodol udeliť Cenu rektora trom absolventom doktorandského štúdia:

Ing. Michal Krajčík, PhD. – SvF
Ing. Oľga Caletková, PhD. – FCHPT
Ing. Marek Zvončan, PhD. – MTF

Zároveň s cenou im bolo vyplatené aj finančné ohodnotenie formou motivačného štipendia.

MARIANNA MICHELKOVÁ

Fakulty STU opäť obsadili prvé priečky v hodnotení ARRA

Rebríček ARRA technických fakúlt vedie Fakulta chemickej a potravinárskej technológie STU od začiatku hodnotenia fakúlt touto agentúrou, teda už od roku 2005. Na čele rebríčka sa drží dlhodobo aj Fakulta elektrotechniky a informatiky STU, od roku 2009 jej patrí 3. miesto. Stále vyššie sa posúvajú aj ďalšie fakulty – Fakulta informatiky a informačných technológií stúpila za posledné tri roky z 20. na 13. miesto a Materiálovotechnologická z 18. na 8. miesto.

To, že absolventi STU patria na trhu práce medzi najžiadanejších, potvrdzuje vyhodnotenie fakúlt z hľadiska nezamestnanosti absolventov. Najnižšiu úroveň nezamestnanosti majú podľa rebríčka ARRA študenti Fakulty informatiky a informačných technológií, Fakulty elektrotechniky a informatiky a Strojníckej fakulty STU. Na opačnej strane rebríčka je Fakulta architektúry, kde však nezamestnanosť absolventov súvisí s celkovou situáciou na trhu práce, keď dochádza k útlmu v oblasti výstavby a projektovania stavieb.

A. HAJDÚCHOVÁ

Reprezentačný ples 2013

Pozývame vás na Reprezenačný ples 2013 Slovenskej technickej univerzity, ktorý sa uskutoční 19. januára 2013 o 19.00 hod. v priestoroch novej budovy Fakulty informatiky a informačných technológií STU v Mlynskej doline. Viac informácií na www.plesstu.sk.

Z. MOKOŠOVÁ

Ples FEI

FEI STU organizuje Ples elektrotechnikov a informatikov, ktorý sa uskutoční 12. januára 2013 o 19.00 hod v Slovenskej filharmónii v Bratislave. Večerom budú znieť rytmy do tanca od Komorného orchestra konzervatória J. L. Bellu Banská Bystrica a chytľavé tanečné songy v podaní českej skupiny Martin Chodúr Band.

M. FOLTIN

Pre koho pracuje architekt?

V rómskej osade v Kojaticiach pre tých, ktorí žijú na okraji spoločnosti.

U klienta doma.

Každú jednu budovu, v ktorej žijeme, pracujeme, spíme, oddychujeme a oslavujeme, každú ulicu či most po ktorom chodíme, niekto naprojektoval. Bol to živý človek za veľkým három papiera, ktorý rozhodol, napríklad, ako ďaleko to budeme mať zo spálne na záchod a koľko schodov povedie z vestibulu na prvé poschodie. Architektúra je všetko naše zastavané prostredie, je to najprítomnejšia forma

Axonometria.

umenia, s ktorou sme každý deň v osobnom kontakte.

Pre koho však architekt pracoval, keď nejakú budovu kreslil? Zvyčajne si jeho služby objednal ten, kto chcel budovu postaviť a mal na to peniaze. Investor, súkromná spoločnosť alebo reprezentant štátu. A tých je nepomerne menej, ako tých, čo v ich stavbách prežívajú svoje životy. A potom je tu ešte jedna skupina – tí, ktorí ani nemajú možnosť žiť v naprojektovaných stavbách.

Tento rozpor si architekti čoraz intenzívnejšie uvedomujú. Vznikajú iniciatívy hľadajúce formu, ako priblížiť vedomosti architekta tým, ktorí si to nemôžu dovoliť. Najväčšiu službu môže dobrý architektonický návrh urobiť práve ľuďom na okraji spoločnosti. Tomu verí aj nezisková organizácia People in Need Slovensko, ktorá realizuje Program bývania pre sociálne vylúčené komunity.

V rámci tohto projektu vznikla ojedinelá spolupráca medzi People in Need a Fakultou architektúry Slovenskej technickej univerzity pre vylúčené rómske osídlenie v obci Kojatice. Ľudia, ktorí tam teraz bývajú v chatkách, majú záujem individuálne zlepšiť svoje bývanie. Najväčšou prekážkou je však nedostatok vedomostí ako prekonať administratívne procesy a ako postaviť dobrý dom. Program bývania poskytuje pomoc pri získavaní potrebných povolení a pri dobrom návrhu bývania.

Práve na vytvorenie návrhov bol zorganizovaný Workshop participatívnej architektúry

Konzultácie s klientmi.

Skladba domu.

v rómskej osade v obci Kojatice (14.- 18. november), kde študenti architektúry a mladí architekti dobrovoľne venovali svoj čas a vedomosti rodinám z osady. Ukázalo sa, že každá rodina má iné problémy, iný počet členov a iné predstavy o bývaní. Práve priamym kontaktom architekta a rodiny počas workshopu bolo možné navrhnúť individuálne riešenia, ktoré odlišnosti zohľadňovali. Architekti mali za úlohu navrhnúť také stavby, ktoré je možné postaviť svojpomocne a s minimálnymi nákladmi. Projekty, ktoré na workshopoch vznikli, budú dostupné a voľne šíriteľné aj pre iné lokality ako open source riešenia.

Celkovo sa na workshopoch stretlo 16 účastníkov, z toho 6 architektov z praxe, 6 študentov, 3 doktorandi a 1 dizajnér. Účastníci študovali na 6 rôznych školách v 3 krajinách Európy. Vytvorili 13 projektov – rekonštrukcií, prístavieb, ale aj nových domov. Návrhy na stavby neprekračovali 25 m² a cena materiálu na jednu stavbu nepresahovala 3 000 €.

Workshopom sa však spolupráca iba začína. Rodiny, ktoré si do jari nasporia základné finančné prostriedky, sa budú môcť pustiť do realizácie svojich projektov pod dozorom Programu bývania. Architekti, ktorých projekty sa budú realizovať, budú stavby sledovať a radiť rodinám ako ich kvalitne dokončiť.

MICHAL SLÁDEK
doktorand FA STU

Študenti roka 2012

Pri príležitosti Dňa študentstva rektor Slovenskej technickej univerzity Robert Redhammer ocenil 39 študentov – úspešných mladých vedcov a športovcov, ale aj darcov krvi či dobrovoľníkov, ktorí sa angažujú v sociálnej oblasti.

Slávnostný akt sa uskutočnil 20. novembra v budove Rektorátu STU. Študenti si prevzali ocenenie a štipendium. „Všetci ste ocenení za svoju výnimočnosť a ja vás chcem motivovať a povzbudiť, choďte za svojimi cieľmi, dnes máte oveľa viac možností študovať, bádať, podnikáť. Šanca byť výnimočný je pred vami,“ povedal rektor Robert Redhammer.

Väčšina študentov získala ocenenie za vynikajúce študijné výsledky či za výskum. Takou je napríklad doktorandka Veronika Sabelová z Fakulty elektrotechniky a informatiky STU, ktorá sa podieľa na výskume nových radiačne odolnejších materiálov pre reaktory 4. generácie. Medzi ocenenými študentmi je aj Martin Pagáč, držiteľ zlatej Jánskeho plakety. Martin daroval krv 51-krát. Ďalší študent Konštantín Kocian je víťazom slovenského pohára v behu do vrchu, čo je však podstatnejšie – svojho nevidiaceho kamaráta sprevádzal pri výstupe na Mont Everest. Ďalší študent doktorandského štúdia Michal Sládek sa zase angažuje ako dobrovoľník a externý pracovník v neziskovej organizácii Človek v tísi. V súčasnosti koordinuje Program bývania, ktorý je zameraný na hľadanie udržateľných riešení bývania vo vylúčených rómskych komunitách. Desať študentov získalo ocenenie za športové výsledky. Medzi takých patrí Monika Zemková, ktorá tento rok na Majstrovstvách Slovenska

„Krv darujem od 18 rokov, prvý raz som išiel na odber s mojim otcom. Darujem krvné doštičky, tie sa môžu darovať aj osemkrát za rok. Nemocnice ich potrebujú pre pacientov po chemoterapii,“ povedal mladý držiteľ bronzovej, striebornej a zlatej Jánskeho plakety Martin Pagáč.

v športovej streľbe získala 2. miesto, alebo Dagmar Barániková, ktorá minulý rok skončila tretia na Majstrovstvách Európy do 23 rokov v šerme kordom. Počas stretnutia s rektorom a prorektormi študentov zaujímala najmä spolupráca univerzity so zahraničnými pracoviskami a stáže. Viacerí však hovorili o aktivitách, v ktorých sa angažujú, a pozývali ostatných, aby sa pridali. Prorektor František Horňák hovoril o projekte študentský coaching, keď skúsení študenti pomáhajú so štúdiom novým kolegom, prorektor Marian Peciar pripomenul študentom možnosť rozbehnúť vlastné podnikanie s podporou Univerzitného technologického inkubátora a študenti FIIT STU pozývali ostatných, aby sa pridali k študentskému občianskemu združeniu Ynet, ktoré okrem iného organizuje zaujímavé odborné prednášky.

ANDREA HAJDUCHOVÁ

Založenie Dunajského centra

Politici, stratégovia, ekonómovia, akademickí odborníci z makroregiónu povodia Dunaja sa stretli na prvom výročnom fóre Európskej stratégie pre Dunajský región 26. – 27. novembra 2012 v nemeckom Regensburgu.

Osemnásť mesiacov uplynulo od formulovania myšlienky Dunajskej stratégie na pôde európskej komisie. O intenzívnu spoluprácu sa usilujú krajiny dôležitého makroregiónu – Bavarsko, Badensko-Würtenbersko, Rakúsko, Slovensko, Maďarsko, Srbsko, Chorvátsko, Čierna Hora, Bulharsko, Rumunsko a Moldavsko. Počas konferencie v Regensburgu, ktorej sa zúčastnilo vyše 600 zainteresovaných odborníkov, odzneli analýzy, vízie, inšpiračné prezentácie politických a hospodárskych reprezentantov štátov dunajského regiónu. Hnutie Dunajskej stratégie v ôsmich prioritných osiach rozpracúva programy a aktivity zamerané na transfer technológií a know how z horného toku Dunaja smerom k jeho ústiu do Čierneho mora. Prítomnosť a príhovor spolkovéj kancelárky Angely Merkelovej na tejto významnej udalosti podčiarkla závažnosť, ktorú nemecká vláda prikladá aktivitám, cieľom a perspektívam Dunajskej stratégie. Premiérka zdôraznila potrebu a aktuálnosť Dunajskej stratégie ako súčasti podpory nemeckej vlády na skvalitnení životných podmienok a podmienok pre rozvoj štátov pozdĺž veľtoku Dunaja.

Dunajská stratégia už po prvom roku svojej existencie buduje aj realizačný rozmer, výrazom ktorého bol podpis zmluvy o príprave a založení akademických centier pre transfer technológií na FEI STU v Bratislave, Vysokej škole poľnohospodárskej v Nitre, univerzite v Novom Sade v Srbsku a v Kluži-Napoce v Rumunsku. Tieto centrá majú za úlohu pripraviť program a prispieť k regionálnej a transdunajskej podpore inovácií, zavádzania výsledkov vedy a výskumu do praxe a skvalitneniu technológií v malých a stredných podnikoch v regiónoch. Malé a stredné podniky majú kľúčovú úlohu v oblasti zamestnanosti, rozvoja hospodárstva, oživenia regiónov, nárastu ekonomickej úspešnosti a dlhodobej udržateľnosti priemyslu v krajinách zapojených do Dunajskej stratégie.

P. LINHARDT

Aquarina award pre slovenského odborníka

Prof Kriš dostal ocenenie aquarina.

V septembri sa v poľskom meste Staré Jablonki blízko Mazurských jazier, tradične, organizovala už XI. medzinárodná konferencia

Water Supply and Water Quality. Konferencia pod patronátom Poľského združenia inžinierov a technikov sanitárnych (PZITS) sa organizuje každé dva roky vždy v inom poľskom meste a odznejú tam prednášky vedcov, akademikov i odborníkov z praxe takmer z celého sveta.

Špecialisti z rôznych krajín a inštitúcií prinášajú svoje skúsenosti, pohľady a interpretácie rôznych tém z oblasti zdravotného inžinierstva. Tradične sa na konferencii udeľujú prestížne ceny aquarina award za oblasť výskumu a zavádzanie nových technológií na ochranu životného prostredia. Cena je

udeľovaná za vynikajúce výsledky dosiahnuté v oblasti environmentálneho inžinierstva a za prínos pre vedu a výskum. Cena je sponzorovaná PZITS a spoločnosťou SEEN a podľa pravidiel sa udeľuje pre zástupcu zo zahraničia a z Poľskej republiky. Víťaz získava bronzovú sochu navrhnutú poľskou umelkyňou Annou Szalast.

Cenu pre zahraničného účastníka si tento rok odniesol prof. Ing. Jozef Kriš, PhD., ktorý pôsobí na Stavebnej fakulte STU na Katedre zdravotného a environmentálneho inžinierstva.

MARTINA HANKOVÁ

Otvorenie centra technického vzdelávania

Nové moderné Regionálne centrum technického vzdelávania otvorili v piatok 9. novembra 2012 v obci Kočovce za účasti rektora Slovenskej technickej univerzity Roberta Redhammera, prorektora pre rozvoj Milana Sokola a dekana Stavebnej fakulty Alojza Kopáčika. Prítomný bol aj Ivan Rychnavský, obchodný riaditeľ zhotoviteľa stavby Hant BA, a. s., Milan Lavrinčík, obchodno-technický riaditeľ Ingsteel spol. s r. o., Ľudovít Kasper, riaditeľ KLS spol. s r. o., Martin Jamnický, generálny projektant a hlavný inžinier projektu J-projekt spol. s r. o., Ján Tupý, starosta obce Kočovce.

Slávnostné prestrihnutie pásky rektorom R. Redhammerom, dekanom A. Kopáčikom a zástupcom zhotoviteľa I. Rychnavským bolo oficiálnym vstupom do života tohto dlho očakávaného centra. Prítomní si ako prví mohli aspoň pohľadom „vyskúšať“ vkusne a komfortne zariadené izby a „ošacovať“ ďalšie ponúkané priestory.

Nové centrum je situované v areáli kaštiela a parku. Vďaka podpore zo štrukturálnych fondov a zo štátneho rozpočtu v rámci projektu operačného programu Výskum a vývoj sa kaštieľ zrekonštruoval a zmodernizoval tak, aby spĺňal štandardy a vyhovoval súčasným trendom. Celková ubytovacia kapacita je 40 lôžok.

V suteréne sa nachádza multifunkčná kongresová sála s kapacitou 80 miest, ktorá je vybavená špičkovou audio a video technikou. Jej generálna premiéra prebehla už predpoludním, keď sa v nej uskutočnilo výjazdové zasadnutie kolégia dekana Stavebnej fakulty STU.

Po chutnom obede a občerstvení využili účastníci prítomnosť rektora STU a stretli sa s ním na neformálnom fóre na pôde kaštiela. Témy boli už tradično-aktuálne, rezonovalo najmä postavenie matematiky a fyziky vo vzdelávacom systéme a osudy niektorých zaujímavých projektov.

Celé toto slávnostné podujatie, ktoré bolo výrazným počínom v životopise Stavebnej fakulty STU, neušlo ani pozornosti niektorých našich médií.

JOZEF URBÁNEK

foto: VALÉRIA KOCIANOVÁ

Zaujímavá kooperácia s Rumunskom

Bohatá história súčasného Ústavu chemických a hydraulických strojov a zariadení (začiatky výučby hydrauliky na Strojníckej fakulte siahajú do roku 1946, keď bol na odbore strojného a elektrotechnického inžinierstva zriadený Ústav I. Stavby strojov – vodné motory), ale aj súčasné výsledky prilákali riaditeľa Inštitútu hydrauliky a pneumatiky (IHP) Petrina Drumeu z Bukurešti na návštevu Strojníckej fakulty STU v Bratislave. Prišiel podpísať zmluvu o vzájomnej spolupráci. Zároveň pozval člena vedenia Strojníckej fakulty STU na medzinárodnú konferenciu a výstavu hydrauliky a pneumatiky Hervex 2012 do rumunského kúpeľného strediska Calimanesti – Caciulata (cca 200 km od Bukurešti smerom na Sibiu). Členovia predsedníctva konferencie sa na nej osobne zúčastnili: John Savage – viceprezident Cetop – vzdelávanie/BFPA prezident pre vzdelávanie a školenia z Anglicka, Henryk Chrostowski z wrocławskej technickej univerzity, prof. Hubertus Murrenhoff z RWTH Aachen, prof. Rudolf Scheidl z Univerzity J. Keplera v Linzi a ďalší.

Záber z improvizovaného okrúhleho stola pre miestnu televíziu (7. 11. 2012). Prvý sprava – prezident P. Drumea z IHP Bukurešť, tretí – prof. H. Murrenhoff z RWTH Aachen, štvrtý – prof. R. Scheidl z J. K. Univerzity Linz, piaty – H. Chrostowski z TU Vroclav, úplne vľavo C. Cristescu, vedúci laboratória na IHP Bukurešť a napokon autor tohto článku.

Konferencia bola predmetom záujmu viacerých miestnych médií. Účastníci v diskusiách odpovedali na zaujímavé otázky novinárov. Súčasťou konferencie bola nielen výstava výrobcov hydraulických a pneumatických

Vodné dielo na rieke Oltul pri Calimanesti – Caciulata.

komponentov vo vestibule hotela, ale aj návšteva niektorých zaujímavých prírodných a historických lokalít. Organizátori vyjadrili túžbu usporiadať konferenciu Hervex striedavo v Rumunsku, Poľsku (na TU Vroclav) a na Strojníckej fakulte STU v Bratislave.

MARIAN KRÁLIK

Konferencia Cerrec 2012

V septembri 2012 sa konala v Šoporni odborná konferencia Cerrec 2012 so zahraničnou účasťou. Týkala sa možnosti aplikácie projektu Cerrec v našich podmienkach. Projekt Cerrec (Central Europe Repair & Re-use Centres and Networks) je financovaný Európskou úniou prostredníctvom programu Central Europe a spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Jeho úlohou je podporovať prípravu na opätovné použitie produktov, ako novú formu nakladania s odpadmi, a prijatie výzvy na využitie „re-use“ ako základného segmentu odpadového hospodárstva. Opätovné použitie „re-use“ je kľúčovým cieľom novej európskej rámcovej smernice o odpadoch, ktorá musí byť prijatá a implementovaná do národných právnych predpisov. Partnermi projektu Cerrec sú partnerské organizácie z Rakúska, Nemecka, Českej republiky, Maďarska, Talianska, Poľska a SR. Slovenskú republiku zastupuje Strojnícka fakulta STU v Bratislave.

Prvý deň konferencie v Šoporni odznelo desať významných príspevkov. Prof. Ľubomír Šooš, dekan Strojníckej fakulty STU, predniesol nosnú a veľmi obsažnú odbornú prednášku, ktorá zahrňovala všetky aspekty

smerovania projektu Cerrec v Slovenskej republike. Bude záležať na aktívnom prístupe všetkých spolupracujúcich organizácií a ich tímov k danej problematike. Mgr. Senčák z Odboru skúšobníctva Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR sa zamerával na problematiku posudzovania zhody v otázkach kvality a bezpečnosti použitých výrobkov uvádzaných na trh. Zdôraznil potrebu zabezpečenia kvality a bezpečnosti najmä pri použitých výrobkoch, ktoré prešli procesom prípravy na opätovné použitie, teda boli vyňaté z režimu odpadu. P. Valentovič z organizácie Priatelia Zeme prezentoval záujem verejnosti o neformálne spôsoby realizácie opätovného použitia, ktorú organizujú Priatelia Zeme na východnom Slovensku pravidelne. Vyjadril názor, že výraznejšiemu rozvoju tejto formy predchádzania odpadu bráni najmä výrazná byrokratická záťaž. Mgr. Valent, ktorý vystúpil v mene výrobcov a dovozcov EEE členov kolektívneho systému Envidom, zdôraznil záujem výrobcov elektrických a elektronických zariadení zapojiť sa do budovania systému centier opätovného použitia, ale poukázal aj na potrebu zabezpečenia kvality a bezpečnosti pri použitých

Prof. Ľ. Šooš, dekan Sjf, predstavil aktivity v projekte Cerrec.

výrobkoch, ktoré prešli procesom prípravy na opätovné použitie. Na konkrétnych príkladoch zdrojov elektroodpadu v prezentácii dokumentoval, že do prípravy na opätovné použitie by mal vstúpiť len elektroodpad zo spätného odberu resp. reklamácií.

Druhý deň sa panelová diskusia venovala problémom, ako sú komodity rôznych odpadov, možnosti realizácie a ekonomickej udržateľnosti centier pre opätovné použitie, možnosti realizovania pilotného projektu pre prípravu a opätovné použitie v SR a pod. Konferencia bola na vysokej technickej a odbornej úrovni a určite bude medzníkom a východiskom pre ďalšie smerovanie projektu Cerrec v Slovenskej republike.

PAVOL KLUCHO, MARIAN KRÁLIK

7 mostov – 17. november 2012

Možno pred mesiacom mi napadlo prejsť všetky bratislavské mosty na bicykli. Začal som premýšľať, koľko ich vlastne Bratislava má. Napočítal som 5. Lafranconi, Most SNP, Starý most, Most Appolo, Prístavný most. Na jeden som však zabudol. Je to najnovší most. Most, ktorý neprechádza ponad Dunaj, ale cez Moravu. Je to most Slobody. Premýšľal som ďalej. Je to vlastne jediný most zo Slovenska na „západ“. Navyše je postavený ponad pamätné miesto s torzom Železnej opony. V úvahách som pokračoval. Čo takto uskutočniť jazdu cez všetkých 6 bratislavských mostov v sviatočný deň – 17. 11. 2012. V deň keď si pripomíname, že prejsť cez Moravu bez toho, aby po vás strieľali, nebolo vždy samozrejme.

Torzo železnej opony.

O nápad som sa podelil so svojimi kamarátmi z cyklistického oddielu FEI STU. Prijali ho. Finálne rozhodnutie, že cestu absolvujeme, padlo len niekoľko hodín pred samotnou jazdou. Počasie nám doprialo absolvovať trasu bez podchladenia. Zamračené, príjemných 8 stupňov a, samozrejme, protivietor sme vnímali v tomto ročnom období ako dar. Stretli sme sa o desiatej v Devínskej Novej Vsi pod Mostom slobody. Teší ma, že nakoniec poslanci rozhodli o tomto mene. Je to most cez rieku, ktorá bola prísne strážená. Počas komunistického režimu, pri pokusoch o ilegálny prechod hranice, bolo v týchto miestach zatknutých a zastrelených mnoho ľudí. Svedčí o tom aj pamätník v Devíne.

S trojicou študentov sme prekročili hranice. Dnes už bez problémov, bez kontrol, bez „buzerácie“ úradov. Nikto si nás nevšímal. Nemal ani kto. Rieku Moravu už dnes nelemuje ostnatý drôt dôkladne strážený stovkami vojakov. Niečo sa za tých 23 rokov predsa len zmenilo k lepšiemu. Cyklochodník vedie najskôr pri Morave. Po pár kilometroch sa vzdaluje od koryta a smeruje k rakúskemu mestu Hainburg. Práve tu prejdeme cez Dunaj dnes prvý raz. Možno až teraz dostal

nadpis článku zmysel. 6 bratislavských a jeden hainburský most je trasa, ktorú máme v pláne. Krátku občerstvovačku na námestí nám spríjemňuje skupinka jehovistiek. Nik sa nepriznáva, že by vedel nemecky čo i len ceknúť, a tak sa im nepodarí vnútiť nám Bibliu a množstvo inej literatúry.

Pokračujeme popri Dunaji po cyklocestách. Protivietor, síce južný, ale chladný, trochu znepríjemňuje jazdu. I tak sme pomerne rýchlo na hraničnom prechode na Slovensko. Opäť si nás nik nevšíma. Prechod medzi hranicami už nie je obávaná súčasť každého zahraničného výletu. Prichádzame pod most Lafranconi. Rozhodli sme sa, že prejdeme po petržalskej strane až k Prístavnému mostu. Je to most, ktorý bol postavený v Bratislave ako tretí. Po Moste Červenej armády (dnes Starý most) a Moste SNP (najskôr Most SNP, potom Nový most a dnes opäť SNP). Cez Prístavný most (pôvodne hrdinov Dukly) križujeme Dunaj druhýkrát. Teraz to už pôjde rýchlo. Mosty sú blízko pri sebe a cestičky pre cyklistov sú celkom dobré.

Nasleduje most Appolo, ktorým prechádzame opäť do Petržalky. Krátky prejazd parkom a sme pri Starom moste. Prechádzame na Šafárikovo námestie a zvažujeme, kam sa pôjdeme najesť. Doba obedu je dávno za nami a tých 50 kilometrov v protivetre energiu zoberie. Po krátkej porade padá rozhodnutie navštíviť Mój bar. Nie, že by som nejaký bar vlastnil, ale kúsok od „Šafka“ je príjemné miesto na posedenie. Niečo teplé a tekuté veru potrebujeme. Opečený chlieb, nátierky a croissant. To je to, čo sme potrebovali. Po Fajnorovom, Vajanského a Rázusovom nábreží putujeme k Mostu SNP. Cezeň prechádzame dnes naposledy do Petržalky. Pokračujeme k siedmemu mostu, k mostu Lafranconi a križujeme šiestykrát Dunaj. Tým náš výlet a zároveň spomienka na časy minulé končí. Spoločná fotografia a rozchádzame sa domov.

Som rád, že som mohol robiť študentom sprievodcu. Je dôležité uvedomiť si, že to, čo dnes vnímame ako samozrejmosť, muselo stovky ľudí vykúpiť svojím životom. Nie vždy sme mohli slobodne prejsť cez hranice, nedalo sa študovať na „západe“, nedalo sa slobodne podnikáť, slobodne tvoriť, slobodne pracovať, slobodne žiť. Stále nad nami bdel ostražitý „eštébak“, ktorý s radosťou informoval o tom, čo sa komu nepozdáva na režime. Komunistická mašinéria potom nevhodného voľnomyšlienára postihla vylúčením zo školy, prípadne mu inak skomplikovala život.

Pre väčšinu bolo preto jednoduchšie držať „hubu“ a krok. Zopár z ich však malo odvahy verejne vystúpiť a nenechali sa odradiť štátnou šikanou. Tento text je venovaný ako pocta tým odvážnym. Verím, že o rok sa znova stretne na rovnakej trase.

Pozorne chráňme to, čo máme. Tí „eštébáci“, „bolševici“ a „zväzáci“ pohodlne prebublali do dnešných čias a dajú sa nájsť opäť na miestach, kde by ste ich nečakali.

Trasu absolvovali: Zuzka Holotíková, Martin Mikula, Martin Vondráček a Martin Foltin.

Očami študentky (Zuzana Holotíková)

Ako študentka, a zároveň jedna z účastníkov spomínanej cyklojazdy, tiež rada doplním svoj pohľad na 17. november. Pre väčšinu študentov je to len jeden zo štátnych sviatkov. Pamiatka na deň, ktorý sme nezažili. O to ťažšie je vytvoriť si k nemu nejaký postoj. Aj mňa donútila zamyslieť sa nad mnohými vecami až táto prejdená trasa.

Deň boja za slobodu a demokraciu, sloboda slova, sloboda vierovyznania, sloboda vycestovať... Známe frázy, ktoré sa s týmto dátumom spájajú. Aj tak to bolo dávno a nás sa to už netýka. Skutočne?

Som študentka. Mám svoje ideály, sny, ciele... Chcem vypadnúť na semester niekam do Škandinávie. V lete na stáž do Nemecka. Na víkend ma kamoška volá na nákupy do Parndorfu... V nedeľu vybehnem do UPéCéčka na omšu, kde sa stretnem a pokecám s kamarátmi. Pri učení si pustím nejakú americkú kapelu a prečítam článok na internete, kde sa v diskusii môže vyjadriť každý. Bežné veci... No všimli ste si tie možnosti? Hovorím len o slobode. O tej, čo je každodennou súčasťou môjho života až tak, že mi ani nenapadne zamýšľať sa nad ňou. A zároveň o tej istej, ktorá bola pre rovnakého študenta pred pár rokmi vzdialená. Prinajmenšom by už študent asi ani nebol, keby si ju chcel vychutnať. Ani taký cyklooddiel by sa len tak do Hainburgu nevybral. Nie ešte cez most rovno z Devínskej až do Rakúska. Najskôr by ho zastavil ostnatý drôt a pár ozbrojených chlapíkov.

Preto sa patrí pripomenúť si tento deň, aj keď sme ho nezažili. A aspoň na chvíľku si uvedomiť možnosti, ktoré beztriestne máme. Napríklad, len pri takej symbolickej jazde na bicykli cez mosty...

MARTIN FOLTIN
Foto: MARTIN FOLTIN

Študentská vedecká konferencia na FCHPT

Rokovanie v sekcii *Environmentálne inžinierstvo*.

Dňa 14. novembra 2012 sa uskutočnila 46. fakultná študentská vedecká konferencia (ŠVK) FCHPT STU, ktorá bola zároveň 14. celoštátnou ŠVK v odbore chémie a chemickej a potravinárskej technológie s medzinárodnou účasťou. V rámci konferencie sa uskutočnila aj súťaž o najlepšiu študentskú vedeckú prácu.

Na akcii sa zúčastnilo 147 študentov štyroch fakúlt štyroch slovenských univerzít (PriF UK Bratislava, FPV UCM Trnava, PriF UPJŠ Košice a FCHPT STU), čo je o 7 študentov viac ako v minulom akademickom

roku. Z Českej republiky na ŠVK prišlo 22 zástupcov, a to z Chemickej fakulty VUT Brno, VŠCHT Praha, Prírodovedeckej fakulty UP Olomouc, KU Praha, Fakulty chemicko-technologickej TU Pardubice. Prehľad sekcií, počtu účastníkov a prezentovaných prác je uvedený na internetovej stránke fakulty http://www.fchpt.stuba.sk/sk/diani-na-fchpt/prehľad-podujati/studentska-vedecka-konferencia-2012-1.html?page_id=3165.

Celkovo bolo na ŠVK prezentovaných 166 prác, ktoré boli rozdelené do 21 odborných sekcií (vrátane už v máji konanej jazykovej sekcie). Predsedovia a členovia komisií jednotlivých sekcií posudzovali prácnosť, náročnosť riešenej problematiky, vedecký prínos, ako aj samotné spracovanie a prednes prezentovaných prác. Hodnotiace komisie, ktorých členov nominovali riaditelia ústavov, pozitívne hodnotili vysokú odbornú úroveň prezentácií. V každej sekcii bolo vyhodnotených päť prác. Študenti, umiestnení na 1. – 3. mieste v jednotlivých sekciiach, boli finančne

ocenení formou mimoriadneho štipendia vo výške 80, 50 a 30 eur.

Jazyková sekcia ŠVK, ktorú oddelenie jazykov z organizačných dôvodov usporadúva vždy na konci letného semestra, sa uskutočnila 17. mája 2012 a zúčastnilo sa jej 17 účastníkov. Výber tém sa orientoval na chémiu a technické disciplíny. Študenti preukázali nielen pokročilú úroveň angličtiny, ale aj hlbšie tematické vedomosti, niektoré práce obsahovali aj jednoduchý výskum a štatistiku. Študenti prvého ročníka bakalárskeho štúdia preukázali vynikajúcu úroveň prezentácií, schopnosť reagovať na otázky odborníkov a obhájiť svoj názor v diskusii.

14. ŠVK organizačne zabezpečil predseda rady ŠVK, Ing. Michal Horňáček, PhD. Zo študentskej vedeckej konferencie bol vydaný zborník abstraktov prác v digitálnej forme s ISBN. Dostal ho každý účastník a každé oddelenie, kde sa ŠVK konala.

MONIKA BAKOŠOVÁ

Životné jubileum prof. Evy Matisovej

V tomto roku sme si pripomenuli významné životné jubileum dlhoročnej pracovníčky Ústavu analytickej chémie FCHPT STU prof. Ing. Evy Matisovej, DrSc. Už vyše štyri desaťročia významne rozvíja na ústave vedný odbor analytická chémie, a to tak nápaditou a pre prax užitočnou vedeckovýskumnou činnosťou, ako aj pedagogickou prácou.

Prof. Matisová je uznávanou vedeckou osobnosťou v odbore analytická chémie doma aj v zahraničí predovšetkým v oblasti analýzy zložitých organických sústav kapilárnu plynovou chromatografiou a jej kombinácie s hmotnostnou spektrometriou. Vybuodovala laboratórium GC-MS. V ostatných 15 rokoch sa intenzívne venuje stopovej a ultrastopovej analýze prchavých a semiprchavých organických látok v rôznych maticiach vzorky, predovšetkým v životnom prostredí. Rozvíja metódy izolácie a obohacovania analytov s následnou GC, GC-MS analýzou. Ďalšou oblasťou jej výskumu je rýchla plynová chromatografia. Bola zodpovednou riešiteľkou medzinárodných (COPERNICUS, NATO, EUREKA) a domácich projektov (5 VEGA a 1 APVV). Výsledky publikovala v 134 pôvodných prácach v recenzovaných časopisoch, z toho 109 CC (100 v zahraničí), v 2 kapitolách v zahraničných vedeckých monografiách

a v 265 príspevkoch na vedeckých podujatiach (prednášky, postre, zborníky), pričom mnohé vznikli v spolupráci s pracoviskami v zahraničí (Bulharsku, Holandsku, Kanade, Nemecku, Rakúsku). Osobne predniesla 71 prednášok (z toho 23 na medzinárodných konferenciách v zahraničí a 10 prednášok na zahraničných univerzitách). Kvalitu týchto prác potvrdzuje značný počet citácií vrátane 1 029 ohlasov podľa SCI.

Prof. Matisová sa podieľala aj na organizovaní Letných škôl kapilárnej plynovej chromatografie a na sérii medzinárodných sympózií *Advances and Application of Chromatography in Industry*, kde pracovala vo viacerých funkciách (Secretary General, Member and Chairman of Scientific Committee). Je spoluautorkou 2 publikácií o STU. Medzinárodným uznaním výsledkov jej práce sú pozvania zahraničných časopisov publikovať prehľadové články a kapitoly v monografiách, pozvané prednášky, pôsobenie ako recenzentky zahraničných časopisov *Journal of Chromatography*, *Journal of Association of Official Analytical Chemists*, *International Journal of Environmental Analytical Chemistry*, *HRC – Journal of High Resolution Chromatography*, *Journal of Separation Science*, *Food Additives and Contaminants*

a i. Študenti a celá slovenská chemická verejnosť vysoko hodnotia pracovnú zanosť a pedagogické a vedecké zásluhy prof. Matisovej, ktoré sú vždy spojené s jej ženským šarmom a úsmevom. Prajeme jej veľa zdravia, nadšenia, tvorivosti v profesionálnom a osobnom živote.

JÁN LABUDA A SVETLANA HROUZKOVÁ

Kniha Nekropolná architektúra

V októbri 2012 vyšla v Nakladateľstve STU nová monografia Nekropolná architektúra, ktorú vytvoril tím autorov z FA STU pod vedením doc. Ing. arch. Jarky Lalkovej, PhD. Zameraná je na architektúru cintorínov. V utorok 30. novembra sa v študovni knižnice FA STU uskutočnila panelová diskusia o tejto monografii. Ide o špecifickú problematiku, ktorá sa venuje metodike výskumu, hodnoteniu a zásadám prezentácie kultúr-

no-historických hodnôt cintorínov u nás. Panelová diskusia mala za cieľ odpovedať na otázky: Kto píše knihy o architektúre? Ako vznikajú monografie? Na čo ich potrebujeme? Diskusie sa zúčastnili: vedúca autorského kolektívu doc. Jarka Lalková so spoluautormi, recenzenti doc. Jarmila Ledinská z Ústavu pozemného stavitelstvá VUT Brno a Ing. arch. Ivan Gojdič – z Katedry dejín a teórie umenia Filozofickej fakulty Trnavskej

univerzity, ďalší kolegovia z domácej pôdy a študenti. Medzi hosťami nechýbal známy slovenský kunsthistorik PhDr. Štefan Holčík. Diskusiu otvorila doc. Henrieta Moravčíková, popredná slovenská teoretička architektúry a prodekanka pre vedu a výskum na FA STU a moderovala Ing. arch. Katarína Vošková.

IRENA DOROTJAKOVÁ

Prednáška Marca Casagrandeho

Marco Casagrande, fínsky architekt, pedagóg a publicista prednášal v Aule Emila Belluša na Fakulte architektúry 26. októbra 2012. Prednáška bola zameraná na predstavenie doterajších projektov a tvorby Casagrande laboratoru, ktorá svojimi osobitými príkladmi balansujúcimi medzi environmentálnym umením a architektúrou fascinuje všade kam príde. Architekt je známy skvelými nápadi, architektúrou z prútia, ale aj spojením s miestnou komunitou. V stručnej histórii predstavil architekt paletu svojich zaujímavých projektov, v ktorých odkrýval nielen technologické riešenia a architektúru, ale aj ich filozofiu.

Marco Casagrande vo svojich dielach zasahuje do oblasti architektúry, urbanistického plánovania, environmentálneho umenia, niekedy až manéžových alebo iných umeleckých disciplín. Jeho práce boli prezentované prakticky na všetkých kontinentoch, spomeňme napr.: 3x na Bienále architektúry v Benátkach (2000, 2004, 2006), Bienále v Havane 2000, Trienále v Yokohame 2001, Bienále v Montreale

2002, Bienále v Puerto Ricu 2002, Design Forum 2003 na Aljaške, Taipei on the Move 2004, Bienále architektúry v Londýne 2004, Design Expo 2005 na Taiwane, Svetový festival architektúry 2009, Bienále dvoch miest Hong Kong & Shenzhen 2009 a Victoria & Albert Museum 2010 a i.

V prednáške predstavil svoje projekty: Slaughter Carnival vo Fínsku, 1000 White Flags – Koli, Fínsko, 60 minute man – Bienále Benátky v r. 2000, Floating sauna – Nórsko, Potemkin – Echigo – Tsumari Art Trienále 2003, Treasure Hill – Taipei 2003, Chen House – Sanjih – Taiwan 2008, Ruin Academy, Cicada – Taipei, Sandworm – Wenduine, Belgium.

Viacere Casagrandeho projekty obnažujú súčasné problémy a vyrážajú dych svojím posolstvom. Nápad s červenou ropnou cisternou Redrum (2003, ešte so Sami Rintalom) naplnenou ustricami s farebným akcentom má úžasný názov a silný kontext súvisiaci s vojnou a ničením životného prostredia, odzadu sa číta Murder.

Projekt Ruin Academy vznikol obsadením opustenej 5-podlažnej rezidenčnej budovy a je nezávislým výskumným centrom v úzkom centre Taipei. Všetky vnútorné priečky a okná boli odstránené, v budove rastie zelenina, bambus, budova je perforovaná veľkými 6 palcovými dierami, ktorými do nej prší, vnútri je otvorené ohnisko a ešte mnoho iného, ťažko spojitelného s bývaním profesorov, študentov, s predstavou výskumného centra vôbec. Kontrola priestoru architektúrou bola odovzdaná prírode, ktorá vstúpila a prebrala úlohu kontroly budovy.

Casagrande používa teóriu urbánnej akupunktúry ako „nástroj, kde bodové zásahy prispievajú k vytvoreniu udržateľného mestského rozvoja“, ako burinu, ktorá sa zakorení v malej trhline asfaltu na chodníku a nakoniec prerastie celým mestom. V širšom kontexte je miesto urbánnej akupunktúry vnímané ako komunikácia s mestom, ako známka života v meste. Urbánna akupunktúra Marca Casagrande hovorí o vypichávaní citlivých bodov mesta, ktoré potrebujú ozdraviť. Jednotlivé lokálne projekty prenikajú pod vrstvy tokov energií a svojím pôsobením liečia celý organizmus mesta. Prednosťou realizácie projektov v duchu urbánnej akupunktúry je aj jej finančne úsporná podoba – poskytuje demokratické a lacné riešenia veľkých tém malými „vpichmi“.

IRENA DOROTJAKOVÁ
Foto: MATEJ KOVÁČ

Jubileum dekana O. Moravčíka

Pre svoju záľubu vo včelárstve dostal jubilant tortu v tvare úľa.

Dekan MTF STU prof. Dr. Ing. Oliver Moravčík si 15. novembra 2012 pripomenul svoje významné životné jubileum.

Rodák z Malých Levár, ale vyrastal v Dubnici nad Váhom, kde na priemyslovke maturoval. Vysokoškolské štúdium absolvoval v rokoch 1972 – 1976 na Katedre automatizačnej techniky Fakulty technickej a biolekárskej kybernetiky TU Ilmenau (SRN) v odbore automatizačná technika a procesová výpočtová technika, kde v rokoch 1978 až 1982 študoval ako interný ašpirant v odbore technika procesných a riadiacich počítačov. V roku 1990 bol vymenovaný za docenta v odbore informatika, v roku 1992 sa v danom odbore habilitoval a v roku 1998 inauguroval za profesora v odbore informatika a automatizácia v priemysle.

Jubilant s predsedom redakčnej rady časopisu Spektrum M. Petrášom.

Dekan MTF O. Moravčík s rektorom STU R. Redhammerom (vpravo) a predsedom VÚC TSK T. Mikušom.

Profesor Moravčík nastúpil do zamestnania v roku 1976 na Elektrotechnickú fakultu SVŠT na Katedru elektrotechnológie ako asistent (v pracovni sedel s legendárnym horolezcom J. Psoptom) a na Katedru automatizovaných systémov riadenia ako odborný asistent. V rokoch 1986 až 1988 pôsobil na VŠT Köthen (SRN) ako hosťujúci docent a neskôr v rokoch 1990 až 1992 na FH Darmstadt (SRN) vo funkcii hosťujúceho profesora. V roku 1988 prišiel do Trnavy na Strojárske technologickej fakultu SVŠT v Bratislave, na Katedru automatizovaných systémov riadenia, kde pôsobil ako odborný asistent. Neskôr bol vo funkcii vedúceho tejto katedry. Dve funkčné obdobia bol predsedom akademického senátu, potom zastával funkciu prodekana (1999 – 2006). Od roku 2006 je dekanom fakulty.

Vo svojej vedecko-pedagogickej praxi sa venoval oblastiam, ako je programové zabezpečenie automatizovaných systémov riadenia, ekonomika a riadenie, neskôr umelá inteligencia a expertné systémy, strojovo-

orientované programovanie, automatizované systémy riadenia i teória automatického riadenia. V súčasnosti prevláda softvérové inžinierstvo, softvérová technika, CIM, informatika a spoločnosť. Svoju pedagogickú činnosť smeruje predovšetkým na vedenie diplomantov a najmä doktorandov. Výskumne sa orientuje na riešenie výskumných úloh v oblastiach: riadenie výrobných systémov, projektové riadenie, informačné systémy, poradenské a konzultačné systémy. Je autorom dvoch monografií, jednej učebnice, dvanástich vysokoškolských skriptov, viac ako päťdesiat pôvodných vedeckých publikácií a mnohých príspevkov na konferenciách

i celého radu odborných prác. V ostatnom čase pôsobil a pôsobí ako člen v mnohých grémiách napr. člen medzinárodnej nevládnej organizácie (Information Academy), člen vedeckých rád fakúlt, univerzity, člen vedeckých rád konferencií (doma i v zahraničí), člen komisií pre obhajoby doktorandských dizertačných prác, člen komisií pre habilitácie a inaugurácie, člen poradného grémia podpredsedu vlády pre operačný program informatizácia spoločnosti.

Vo funkcii dekana, ktorú práve zastáva, vyústila jeho koncepčná a systematická práca – sústrediť a dobudovať univerzitný Campus Bottova v Trnave. Plánované špičkové prístrojové vybavenie vytvorí predpoklad pre ambíciu, zaradiť sa medzi popredné svetové výskumné pracoviská.

Pri príležitosti jeho životného jubilea mu do ďalších rokov želáme veľa životného optimizmu, zdravia a tvorivých výsledkov.

JOZEF PETERKA

ACM SPY 2012

Czech ACM Chapter & Slovakia ACM Chapter Student Project of the Year (ACM SPY) je súťaž o najlepšiu diplomovú prácu v oblasti informatiky a informačných technológií, ktorej cieľom je podporiť študentov tak, aby venovali čo najväčšie úsilie štúdiu, ktorého výsledky potom uplatnia v praxi. Koncom novembra sa v Prahe uskutočnilo jej finále, a tak aj tohtoročná súťaž pozná svojich víťazov. Medzi ocenenými bol i absolvent FIIT Ivan Srba, ktorý si svojou diplomovou prácou „Podpora spolupráce pri štúdiu vytváraním rôznych typov skupín s využitím kontextu“ odniesol piate miesto. Do súťaže bolo prihlásených viac ako 1 500 obhájených IT diplomových prác v roku 2012 z 13 univerzít Česka a Slovenska.

ZUZANA MARUŠINCOVÁ

Ocenený Ivan Srba spolu so svojou školiteľkou Máriou Bielikovou.

GRIFO 2012

Fakulty technických vysokých škôl a univerzít z Česka a Slovenska zaoberajúcich sa informačnými a komunikačnými technológiami sa každoročne stretávajú, aby si vymenili svoje skúsenosti z výučby, vedy a výskumu i riadenia.

Organizácia tohtoročného stretnutia pripadla našej fakulte, a tak sa všetci účastníci stretli koncom novembra v romantickom prostredí Smolenického zámku, kde ich privítal Pavel Čičák, dekan FIIT spolu s Robertom Redhammerom, rektorom STU. V jednotlivých sekciách sa diskutovalo na témy týkajúce sa skúseností s domácou i zahraničnou akreditáciou študijných programov, so zavedením štvorročného bakalárskeho študijného programu, školného, motivácie študentov. Hovorilo sa aj o výskumných

Vystúpenie súboru Akordeón, ktorého členom je i dekan FIIT Pavel Čičák.

projektoch, úspešnosti ich podávania, ma-
nažovania, o otázkach doktorandského štúdia,
habilitáciách, inauguráciách. Zazneli i témy

rozvojových projektov a ich financovania,
budovania centrálnych počítačových učební,
ako aj novinka na Slovensku – BYOD (Bring
Your Own Device) a možnosti jej aplikácie
i na akademickej pôde. Nezabudlo sa ani
na skúsenosti so spoluprácou s firmami,
propagáciou štúdia na stredných školách,
publicitou v médiách, otázky týkajúce sa vý-
menných pobytov v rámci programu Erasmus
a ďalšie.

Byť v Smoleniciach a neužiť si krásy pro-
stredia a okolitej prírody by bolo nemysli-
teľné, a tak voľné chvíle boli pre to určené.
K príjemnej atmosfére prispeli i harmonikári
zo súboru Akordeón.

Spoločné zasadnutie účastníkov vo veľkej zasadačke Smolenického zámku.

ZUZANA MARUŠINCOVÁ

EURO ROMA 2012

Študenti našej univerzity sa po prvý raz pod hlavičkou STU zúčastnili jedného z najväčších univerzitných športových stretnutí v Európe „EUROROMA 2012“. Naši športovci súťažili s družstvami z celého sveta a počínali si veľmi dobre.

družstvo z Ingolštadu, ktoré obsadilo minulý rok 3. miesto. Ale chlapi to zvládli a víťazstvom 3:0 si otvorili cestu do štvrtfinále. Na ďalší deň doobeda ich čakali súper z PEP Belehrad (zvítazili 1:0) a John Cabot UNI Ríma (výsledok 0:0). Po týchto zápasoch po-

ter zápasmi rozbitého ihriska, ale, žiaľ, so smutnejším koncom pre nás, keď sa šťastena otočila a po výsledku 0:0 v riadnom hracom čase, si sadla na hráčov z Prahy a tí zvítazili na pokutových kopy (5:4).

Chcel by som všetkým študentom-športovcom poďakovať za ich vzornú a úspešnú reprezentáciu Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, a to nielen v Ríme, ale vo všetkých univerzitných súťažiach či už na Slovensku, alebo po celom svete.

Zostavy a výsledky STU Bratislava:
Basketbal: Valentko, Červa, Suchý M., Suchý J., Polcer, Brodziansky, Kolibas, Mrázik, Karabas
Štvrtfinále:
STU Bratislava – CTU Praha 7:17

Futsal: Kúdela, Madlenák, Torda, Suchár, Kubík, Gúdor, Janda, Filípek
Štvrtfinále:
STU Bratislava – Belegrade PEP 0:4

V dňoch 14. – 17. 11. 2012 sa 34-členná výprava STU vybrala na ďalekú cestu do Ríma reprezentovať STU, ale aj Slovensko vo futbale, futsale a basketbale. Mužské výbery si zmerali sily s rovesníkmi z ďalších európskych či svetových univerzít. Bolo to ich prvé vystúpenie na medzinárodnej pôde a môžeme skonštatovať, že uspeli. Všetky tri tímy postúpili zo skupiny do vyraďovacích bojov.

Naši basketbalisti začali turnaj vo veľkom štýle a základnú skupinu vyhrali bez straty bodu, keď postupne zdolali ekonómov z Belehradu, univerzitu z Paríža a na záver švédsky výber zo Štokholmu. Vo štvrtfinále na druhý deň podľahli technikom z Prahy, ale aj tak im patrí veľká vďaka.

Aj futbalisti obstáli so ctou, keď v skupine porazili silné družstvá z Paríža a Nového Sadu (Srbsko) avšak nestačili na domáci tím z Ríma. Žiaľ, štvrtfinálový los bol pre nich nemilosrdný a za súpera dostali neskoršieho víťaza celého turnaja PEP Belehrad, proti ktorému odohrali vyrovnanú partiu, ale zviažiteľ nedokázali, pretože športové zbrane nášho súpera boli o niečo silnejšie. Dostať sa však medzi 16 najlepších družstiev je dobrý výsledok.

Najväčšiu radosť nám urobili futbalisti, ktorí mali veľmi náročnú skupinu a aj vylosovanie, keď museli odohrať svoje prvé stretnutie v deň príchodu po 15 hodinovej ceste z Bratislavy a za súpera mali nemecké

stupovali do štvrtfinále jednoznačne z prvého miesta a v prvom vyraďovacom zápase ich čakalo španielske družstvo ESADE Barcelona. Chlapi sa nezľakli hráčov z futbalového mesta a zvítazili 1:0. Na ceste o postup do finále sa im tento raz postavil súper najťažší, a to obhajca prvenstva, niekoľkonásobný víťaz a odveký rival, UK Bratislava. Ani tento súper nám však nedokázal streliť gól, a tak sme ho museli zdoľať po strelbe zo značky pokutových kopov (5:4) a tešiť sa na súpera vo finále. Bratovražedný boj s CTU Praha priniesol vysoko taktickú bitku o každý me-

Futbal: Jamrich, Havrila, Bolega, Chmelík, Struhár, Spodniak, Župa, Šiška, Šída, Jančovič, Petřík, Andrejko, Šumeraj, Daniš
Semifinále:
UK Bratislava – STU Bratislava
0:0, 4:5 pok. kopy
Finále:
STU Bratislava – CTU Praha
0:0, 4:5 pok. kopy

OTO HONZ
vedúci výpravy Sjf

PF 2013
praje redakcia
SPEKTRUM

SLÁVNOSTNÝ NOVOROČNÝ
PRÍHOVOR
REKTORA STU
prof. Ing. ROBERTA REDHAMMERA, PhD.

UVIDÍTE PRIAMO NA
WWW.MC2.SK
1.1. 2013 O 12:00

Prvá študentská
ONLINE TV
www.mc2.sk

